

Sisäasioiden rahastojen lainsäädäntötyöryhmän kokouksen 23.11.2020 pöytäkirja

Aika	23.11.2020 klo 14.00-16.00
Paikka	Videokokous
Osallistujat	Nimi Laura Yli-Vakkuri, puheenjohtaja Pauliina Eskola, varapuheenjohtaja Fahmy Sara, UM Kartila Marja, Poliisihallitus Joensuu Johanna, SM/RVLE Montin Sanna, SM/MMO Seitala Susa, SM/Sita Suomi Juha-Pekka, TEM/kotouttaminen Tallroth Paulina, OM Tiainen Suvi, Migri Törmälä Ville Tulli Vallinheimo Kirsti, VM Varajäsenet: Vänskä-Rajala Katja, TEM/kotouttaminen Wagello-Sjölund Wivi-Ann, SM/PeO Muut osallistujat: Routti-Hietala Nina, SM/KVY, sihteeri Virtanen Sanna, SM/KVY, sihteeri Karjalainen Virpi, SM/KVY Mielty Annika, SM/KVY piti kirjaa kokouksessa Sinisalo Laura, Poha, kk-harjoittelija

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.01.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Pöytäkirja hyväksyttiin.

4. Tilannekatsaus uuden ohjelmakauden 2021-2027 valmisteluun

Sanna Virtanen kertoi, että 10.11. EU-tasolla Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsivät sopuun MFF paketista, joka on hyvä askel eteenpäin uuden ohjelmakauden valmistelussa.

Valmistelu EU-tasolla kuitenkin jatkuu yhä. Niin sisäasioiden rahastoasetusten kuin yleisasetuksenkin osalta on Saksan johdolla jatkettu kolmikantaneuvotteluja ja neuvotteluissa on tapahtunut edistystä. Odotetaan mihin asti Saksa pääsee asetusehdotusten kanssa.

Kansallisella tasolla ohjelmavalmistelu on parhaillaan käynnissä, lausuntokierros on suunnitteilla helmikuulle.

5. Laki sisäasioiden rahastoista (liitteet 2-4)

Puheenjohtaja pyysi Routti-Hietalaa esittelemään käsiteltävänä olevat asiat. Todettiin, että tarkoituksena on käydä läpi pykälät, joihin on tehty muutoksia viime kokouksen jälkeen sekä kirjallisesti saadut kommentit.

Avustuksen maksamista koskevaan 19 §:ään on tehty lisäys koskien tiedotukseen ja viestintään liittyviä velvoitteita. Asia on todettu yleisasetuksessa, mutta on selkeyden vuoksi tuotu myös lakiin.

Sähköistä tietojärjestelmää koskevaan 26 §:ään on tarkennettu rekisterinpitämistä niin, että Valtiokonttori ja SM ovat sisäasioiden rahastojen osalta yhteisrekisterinpitäjiä. Routti-Hietala totesi, että pykälä elää vielä ja siihen liittyvät kysymykset ovat tarkistelussa myös VA-hankkeen piirissä.

Pykälän 28 (turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoasetuksen 16 ja 17 artiklojen määrärahat) osalta ollaan käyty tarkentavia keskusteluja ja pykälää on tarkennettu niiden pohjalta. Sovittiin, että katsotaan tässä yhteydessä myös valtioneuvoston asetusluonnoksen pykälät 39 ja 40, koska ne muodostavat kokonaisuuden lain 28 §:n kanssa.

Routti-Hietala kertoi, että 28 §:n 1 momentin muotoilua on tarkennettu. Toiseen momenttiin on selvennetty, miten määrärahat kohdennetaan valtion talousarvion rajoissa sekä lisätty tarkennus, että rahoitusta saavat viranomaiset voivat myöntää rahoitusta myös avustuksena. Neljänteen momenttiin on jätetty asetuksenantovaltuus vain raportointiin liittyen. Ajatuksena on, että määrärahan tarkemmista käyttötarkoituksista mainittaisiin valtion talousarvion momentin selvitysosassa valtioneuvoston asetuksen sijaan. Lisäksi asetuksen 39 ja 40 pykälästä on poistettu maininta saajatahoista ja määrärahan jakamisen prosenttiosuuksista, nämä todettaisiin valtion talousarviossa.

Käytiin aiheesta pitkä keskustelu. VM:n edustaja totesi, että 28 § on mennyt oikeaan suuntaan ja muotoilu turvaa eduskunnan budjettivallan. Asetuksenantovaltuus tuntuu kuitenkin jäävän melko suppeaksi, sillä asetuksessa voitaisiin täsmentää nyt melko yleistasoiseksi jäävää käyttötarkoitusta sekä esim. maksamiseen liittyviä ajankohtia tai vastaavaa. Asetuksenantovaltuus jää rajalliseksi, jos on vain näin. OM:n edustaja yhtyi VM:n edustajan kommentteihin.

Keskusteltiin käyttökohteiden tarkentamisesta asetuksessa. Todettiin, että käyttökohteita voidaan tarkentaa asetuksessa laissa säädetyn puitteissa. VM:n

Pöytäkirja

SM2033581

04.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-572

edustaja korosti, että asetukseen voidaan kirjata vain tarkennuksia laissa säädettyihin käyttökohteisiin. Todettiin, että valtion talousarviossa käyttökohteet määritellään lakiin perustuen, jolloin kirjausten taso on saman tyyppinen kuin laissa. Todettiin, että tämä puoltaa käyttökohteiden täsmentämistä valtioneuvoston asetuksessa. Puheenjohtaja totesi, että käyttökohteiden täsmentämistä asetuksessa lain 28 §:n puitteissa katsotaan uudelleen ja samalla varmistetaan, että asetukseen luonnostellut kirjaukset ovat lain 28 §:n muotoilujen mukaisia. Sovittiin lisäksi, että katsotaan vielä mistä muista asioista asetuksessa olisi mahdollisesti tarpeen säätää.

TEM:n edustaja tiedusteli miten ja millä tarkkuudella käyttökohteet, saajatahot ja määrärahan jakamisen prosenttiosuudet määriteltäisiin valtion talousarviossa. Tarkoittaisiko tämä, että ne pitäisi pohtia vuosittain uudelleen, mikä toisi epävarmuutta rahoituksen jatkuvuuden näkökulmasta. Todettiin, että valtion talousarviossa viitataan yleensä lain pykälään, johon määräraha perustuu. Puheenjohtaja totesi, että budjettikirjaukset tulevat näin ollen olemaan yleisemmällä tasolla kuin asetuksen täsmennykset. Keskusteltiin mahdollisuudesta kirjata käyttötarkoituksista ja rahoituksen jakamisesta tarkemmin budjetin selvitysosassa, mutta todettiin, että selvitysosa on tiedoksiantoluonteinen. Toisena vaihtoehtona keskusteltiin jako-osuuksien määrittämisestä Julkisen talouden suunnitelman tekstissä. Todettiin tämän olevan hyvä vaihtoehto jatkuvuuden näkökulmasta, vaikka onkin huomioitava, että viime kädessä eduskunta päättää vuosittain määrärahojen käytöstä valtion talousarvion hyväksyessään. Sovittiin, että kirjataan lain perusteluihin, että ministeriöiden valmisteleva suunnitelma määrärahan jakosuhteesta eri viranomaisille kirjataan Julkisen talouden suunnitelman tekstiosuuteen.

Seuraavaksi käsiteltiin 30 §, johon on lisätty valtiovarainministeriölle rahastojen uutena tarkastusviranomaisena oikeus sopia yhteisen erityistoimen tarkastustehtävien täytäntöönpanoa koskevista tarpeellisista järjestelyistä muiden valtioiden viranomaisten kanssa tarkastusviranomaisen osalta. Lisäykseen ei esitetty kommentteja.

Lopuksi Routti-Hietala kertoi, että 5 §:n 2 momenttia koskien on esitetty huomio, että se voitaisiin siirtää lain perusteluihin. Momentti koskee toimeenpanosuunnitelman käsittelyä valtioneuvoston rahanvaliokunnassa ennen sen hyväksymistä. Todettiin, että on vielä käytävä läpi, miten asia kirjattaisiin pykälään ja sovittiin, että asiaan palataan.

Siirryttiin käsittelemään hallituksen esityksen runkoa. Routti-Hietala kertoi, että kirjallisten kommentointien yhteydessä on saatu joitakin kommentteja. Osia tekstistä on jo toimitettu käännökseen. Erityisesti taloudellisten vaikutusten arviointiin toivottaisiin kuitenkin yhä näkemyksiä.

Poliisihallituksen edustaja totesi, että heillä on vielä joitakin huomioita, jotka voivat lähettää kirjallisesti. Sovittiin, että kirjalliset kommentit tulee toimittaa 27.11. mennessä. VM:n edustaja huomautti, että EU-rahoituskehysten valmistelun keskeneräisyydestä johtuen kommentointi on tässä vaiheessa vielä vaikeaa. Puheenjohtaja totesi tämän olevan totta, mutta toivoi, että tekstiä kuitenkin edistettäisiin niiltä osin kuin se on mahdollista.

Pöytäkirja

SM2033581

04.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-572

Virtanen esitteli asetuksen valmistelun edistymistä. Todettiin, että käydään läpi ne pykälät, joita on muokattu viimekertaisen keskustelun pohjalta sekä uudet luonnostellut pykälät.

Todettiin, että 1 §:ään on lisätty täsmennys "Euroopan unionin".

2 §:n osalta käytiin keskustelua 1 momentin sanamuodosta "kumppaneita kuullaan". OM:n edustaja totesi, että tulee varmistaa, että laissa ja asetuksessa olevat seurantakomitean osallistumista koskevat verbit ovat yhteismitalliset toistensa kanssa, eikä osallistuminen muodostu suppeammaksi asetuksen tasolla. Todettiin, että asiaa tarkastellaan vielä. Virtanen kertoi, että 2 momenttiin on muutettu sanamuodoksi haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät, koska termiä käytetään rahastoja koskevissa EU-asetuksissa. OM:n edustaja totesi, että haavoittuvassa asemassa olevat tarkoittaa eri yhteyksissä eri asioita, joten olisi toivottavaa, että asetuksessa käytettäisiin yksiselitteisempää ilmaisua. Puheenjohtaja totesi, että kansainvälisessä yhteydessä lainsäädännössä käytetään paljon haavoittuvassa asemassa olevat ilmaisua. Samalla puheenjohtaja ilmoitti joutuvansa poistumaan kokouksesta ja siirsi puheenjohtajuuden varapuheenjohtaja Eskolalle.

Jatkettiin keskustelua haavoittuvassa asemassa olevat ilmaisusta. Todettiin, että ilmaisua voisi selkiyttää viittaamalla asetuksessa rahastokohtaisissa EU-asetuksissa määritelyihin haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin.

Virtanen totesi, että pykälät 3 ja 4 ovat keskeneräisiä, niihin on kirjattu tähän mennessä identifioituja tehtäviä. 3 §:ään on tuotu ajatus siitä, että toimeenpanosuunnitelmaa tarkasteltaisiin vuosittain. Poliisihallituksen edustaja tiedusteli miten 4 §:n 1 kohdan muotoilu 'kaikkien seurantakomitealle toimitettavien tietojen julkaiseminen' pitäisi ymmärtää suhteessa salassa pidettävään tietoon. Virtanen vastasi, että yleisasetusehdotus edellyttää tietojen julkaisemista siltä osin kuin tieto ei ole salassa pidettävää. Todettiin, että tarkastellaan vielä 4 §:n muotoilua.

Todettiin että 6 §:ssä seurantakomitean tehtäviä on uudelleenmuotoiltu ja viimeiseen momenttiin on lisätty kokousmenettelyä koskevia asioita. Seurantakomiteoiden kokoonpanoa koskevaa 7 § on tarkennettu viime kerran keskustelujen pohjalta. VM:n edustaja totesi, että on hyvä, että ISF:n seurantakomiteassa olisi VM:stä sekä tullin- että budjettipuolen edustaja. OM:n edustaja pyysi tarkastelemaan 6 §:ssä käytettyjä verbejä 'tukee' ja 'käsittelee' lakia vasten. Todettiin, että varmistetaan verbien yhteensopivuus ja ymmärrettävyys tältä osin.

Uutena asetukseen on lisätty avustuksen käyttöä koskeva 9 §, joka antaa hallintoviranomaiselle mahdollisuuden tietyissä tilanteissa antaa avustuksen saajalle luvan luovuttaa hankkeessa hankitun omaisuuden hallinta- tai käyttöoikeuden toiselle ennen sille asetetun käyttöajan päättymistä. Puheenjohtaja totesi, että tällainen säännös on todettu tarpeelliseksi nykyisen ohjelmakauden kokemusten valossa. Meri- ja kalatalousrahaston säännöksissä on vastaava säännös nykyisellä ohjelmakaudella.

10 §:n osalta todettiin siihen täsmennetyin rahoitusta ja tuottoa koskevaa termistöä.

Avustusmuotoja koskevaan 13 §:ään on lisätty tarkennuksia avustusmuotojen käyttömahdollisuuksiin. Kuten nykyisellä kaudella välilliset kustannukset voitaisiin korvata yksinomaan prosenttimääräisenä osuutena hankkeen tai

Pöytäkirja

SM2033581

04.02.2021

00.01.05.00

SMDno-2019-572

toiminnan välittömistä kustannuksista 25 §:n mukaisesti. Kokonaisuutena julkisena hankintana toteutettava hanke taas voitaisiin toteuttaa vain tosiasiallisten kustannusten muotoisena. Tullin edustaja tiedusteli, miten henkilöstökustannuksia kohdeltaisiin tässä tapauksessa. Virtanen totesi, että jos hankkeessa olisi myös henkilöstökustannuksia se ei olisi kokonaisuudessaan julkisena hankintana toteutettava hanke, jolloin henkilöstökuluihin voitaisiin soveltaa yksinkertaistettua palkkakustannusmallia.

14 § on tehty joitakin lähinnä teknisiä tarkennuksia.

Asetuksen luvusta 4 käytiin läpi yksinkertaistettuja avustusmuotoja koskevat kertakorvausta koskeva 24 § ja palkkakustannusten vakioyksikkökustannuksia koskeva 29 §. Todettiin, että molemmat avustusmuodot ovat käytössä jo nykyisellä ohjelmakaudella. Uudelle ohjelmakaudelle niihin pyritään tekemään joitakin yleisasetusehdotuksen mahdollistamia muutoksia.

Virtanen kertoi, että kertakorvausta koskeva 24 § on pitkälti samanlainen kuin nykyisessä asetuksessa, mutta siihen on lisätty myös joitakin uusia elementtejä. Kertakorvausmäärä ehdotetaan nostettavaksi 200 000 euroon, koska yleisasetuksen mukaan alle 200 000 € hankkeet tulee toteuttaa yksinkertaistetulla kustannusmallilla. Ulkopuolisilta tehtävistä hankinnoista tulisi toimittaa arvio ja lisäksi on lisätty edellytys käyvän hintatason huomioimisesta kustannuksia arvioitaessa. Uutuutena esitetään lisäksi, että kertakorvaushanke olisi tietyissä tilanteissa mahdollista toteuttaa osissa, jolloin myös avustus voitaisiin maksaa erissä. Puheenjohtaja totesi, että muutoksilla on pyritty tekemään kertakorvausmallista helpommin lähestyttävä. 29 §:n osalta todettiin, että yksinkertaistetussa palkkakustannusmallissa todentavana asiakirjana voisi uudella kaudella käyttää myös esimerkiksi työsopimusta.

Poliisihallituksen edustaja tiedusteli, voidaanko tulkita niin että avustuksen saaja on paras arvioimaan 19 §:n 1 momentissa mainittua edellytystä siitä, että hankittava kone tai laite on teknisiltä ominaisuuksiltaan asianmukainen suunniteltuun käyttöön. Todettiin, että yleensä avustuksen saajalla on tästä paras asiantuntemus, mutta että avustuksen saajan on pystyttävä perustelemaan asia. Lisäksi Poliisihallituksen edustaja tiedusteli, miten 19 §:n 4 momentti tulee ymmärtää. Todettiin, että jos hankkeessa hankittavan laitteen hankintaan on jo aiemmin saatu EU-avustusta sitä ei voi toista kertaa hankkia EU-avustuksella. 20 §:n osalta Poliisihallituksen edustaja totesi tiedoksi, että Poliisihallitus on keväällä toimittanut ehdotuksen kansallisten säännösten hyödyntämisestä rahastojen pienhankintoja koskevassa ohjeistuksessa. Virtanen totesi asian ja pykälän muotoilun olevan selvittelyssä.

Lopuksi käytiin läpi uudet pykäläluonnokset 30, avustuksen hakeminen ja 31, avustuspäätös. Virtanen kertoi, että molemmat pykälät on luonnosteltu pitkälti nykyisen asetuksen pohjalta. VM:n edustaja tiedusteli, sovellettaisiinko avustuksen hakemista koskevia säännöksiä silloin, jos kyse olisi lain 28 § 2 momentin mukaisesta avustuksen myöntämisestä. Vastauksena todettiin, että ajatuksena on, että rahastolain avustusta koskevat pykälät eivät koskisi kyseisiä määrärahoja, vaan jos saajana oleva viranomaisen myöntäisi rahoituksen edelleen avustuksena, noudattaisi se valtionavustuslakia.

Poliisihallituksen edustaja tiedusteli, olisiko mahdollista että 30 §:n 12 ja 13 kohdissa edellytetyt tiedot katsottaisiin hakemuksen sijasta vasta tarkastusvaiheessa. Virtanen totesi, että ohjausryhmän osalta on vielä

tarkastelussa mitä tietoja siitä on tarpeen toimittaa hakemuksen yhteydessä. Hankinta-asiakirjojen osalta todettiin, että ne tulee toimittaa hankintojen toteutuneiden vaiheiden osalta, jotta voidaan varmistua, ettei avustusta myönnetä hankintaan johon liittyy esim. hankintamenettelyyn liittyviä ongelmia. Todettiin, että tarkastellaan 13 kohdan muotoilua, jotta käy ilmi, että toimitetaan ne asiakirjat, jotka hakuvaiheessa ovat olemassa. Puheenjohtaja totesi, että Euroopan komissio on kiinnittänyt erityistä huomiota hankintoihin, mistä syystä on tärkeää varmistaa, että hankintamenettelyt ovat hankkeissa toteutettu asianmukaisesti.

7. Muut asiat

Todettiin, että työryhmälle kokouskutsun liitteenä (liite 6) toimitettuun työsuunnitelmaan ei ole tehty muutoksia sitten viime kerran. Joulukuulle aikataulutettua työryhmän kokousta ehdotettiin siirrettäväksi tammikuulle, siitä syystä, että joulukuun kokous tulisi hyvin pian tämän kokouksen jälkeen eikä EU-tason valmistelun keskeneräisyydestä johtuen asetuksen valmistelulla ole kiire. Kukaan ei vastustanut ehdotusta. Lisäksi todettiin, että työryhmän toimikauden jatkamisesta tehdään päätös joulukuussa.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.53.

Puheenjohtaja Laura Yli-Vakkuri

Sihteeri Sanna Virtanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 04.02.2021 klo 19:59. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Liite 1 - Edellisen kokouksen (27.10.2020) pöytäkirjaluonnos
Liite 2 - Luonnos sisäasioiden rahastoja koskevasta laista
Liite 3 - Yksityiskohtaiset perustelut
Liite 4 - HE-runko
Liite 5 - Luonnos valtioneuvoston asetuksesta
Liite 6 - Työryhmän työsuunnitelma

Jakelu

työryhmän jäsenet ja varajäsenet